

Llibre: La CAUSA HUMANA. Patrick Viveret. Editorial Icària

La causa humana. Tot una proposta, certament, què més noble hi pot haver que la causa humana? Llibre que esperona l'esperança, aquella esperança que només persones carregades d'humanitat t'ho poden fer sentir. Aquest és el cas de Patrick Viveret: una humanitat viscuda dia a dia. Un gran mèrit: fer-te sentir el batec humà propi i comunitari, d'aquesta obra és això, fer-te sentir batec humà, propi i comunitari, amb futur. Contrasta, justament quan tot plegat, la realitat actual, et condueix a menystenir i desvalorar-ho a favor d'una confiança plena i absoluta a la ciència i la tècnica. L'aval d'Edgar Morín es significatiu. Tota l'obra transpira de fons aquella corrent reflexiva i humanista que m'ha fet pensar amb Mounier i Boff, tot estirant el fil de la història.

Ens diu, “el bárbaro no es el otro, al contrario, es el rechazo al otro. La única causa válida, la única que no sirve para destruir seres humanos o para justificar crímenes, dominación o explotación de seres humanos es la causa de la propia humanidad”. Ens parla de construir la resiliència i preparar la metamorfosi, per donar un salt qualitatiu en la història de la nostra humanització, condició d'aliar “l'optimisme de la voluntat” al “pensament de la intel·ligència”, com proposava Gramsci. Capacitat de resiliència fundada en el triplet: solidaritat/civilitat/serenitat. Ens recorda l'encadenament mortífer que condueix la dislocació de societats senceres i la instal·lació de lògiques autoritàries. Mai una Europa replegada sobre si mateixa. Diu, “necessitem una estratègia eròtica mundial, la divisa de la qual podria ser indignats de la injustícia i enamorats (de la vida) de tots els països, ¡unim-nos!”, com a enllaç a la crida feta per Stéphane Hessel. Fa referència a plantejar la qüestió humana com a qüestió política a partir del Foro Mundial de Diàlegs en Humanitat celebrat a Lyon.

Ens diu que el cor de la crisi sistèmica és la desmesura, una economia financera que va de l'eufòria al pànic i darrera la desmesura, el mal-viure. Aporta una dada aclaparadora: “con solo el 10% de la sumas dedicadas a esos tres sectores –estupefacientes, armamento, publicidad- que constituyen lo que podriamos llamar el núcleo de la economía del mal-estar, se podria solucionar el problema de las necesidades vitales no satisfechas de la humanidad entera”. Ho relliga en paraules de Faucault i Latouche de “sobrietat feliç” i “abundància frugal” respectivament

Hi ha llibres que són plens de reflexions que l'entravessen i ajuden a obrir espais i coneixements de valor indubtable, però reflexions “fredes”. N'hi ha que són plens de “càlides” reflexions, i que per això mateix els espais i coneixements te'ls obre passant pel cor, la raó cordial de que parla Leonardo Boff. Tot ell transpira humanitat, de principi a final, sense deixar l'anàlisi contundent d'una situació complexa pel domini d'unes forces insolidàries i irresponsables. Considera que tres aspiracions fonamentals hem de posar en joc; la del amor, la de felicitat i la del sentit, les tres lligades entre si. I ens cal una sortida civilitzada del capitalisme, resistint de la seva bàrbara regressió. Amb quina estratègia?: 1. resistència creadora, 2. experimentació avançada i 3. visió transformadora. Afegeix tot seguit, que cal construir alternatives a les lògiques de la rivalitat: establir moviments que s'associïn en una estratègia cooperativa global per anar neutralitzant les lògiques de rivalitat.

Tot ell està ple de propostes. Propostes serenes i vitals. La seva lectura és acompanyada sempre per un esperit creador, obrint-nos als millors desitjos a la causa humana vers un nou horitzó per a qualsevol política de futur digna dels seu nom. Lectura agraïda i esperançada que indueix a l'acció, reflexió, acció...

Josep Busquets